

Aqua Spiegel

Maandblad van vivariumvereniging

De Natuur In Huis

*Alphen aan den Rijn
Opgericht 24 november 1936*

November 2008

Ons leveringsprogramma:

Breek- en zeefinstallaties

Bouw- en sloopafvalsorteerinstallaties

Slijtvast gietwerk, zoals slaglijsten, breekplaten, mantels en kegels, bekledingsplaten en onderdelen voor beton- en asvaltmengers

Kunstof- en rubberzeefdekken, zeefgaas en zeefplaten

Transportbanden, draagrollen, trogstellen, aandrijf- en spanrollen

Zeefmachines e trommelzeven

Meng- en doseerinstallaties

Eenvoudige en doeltreffende stofbestrijding

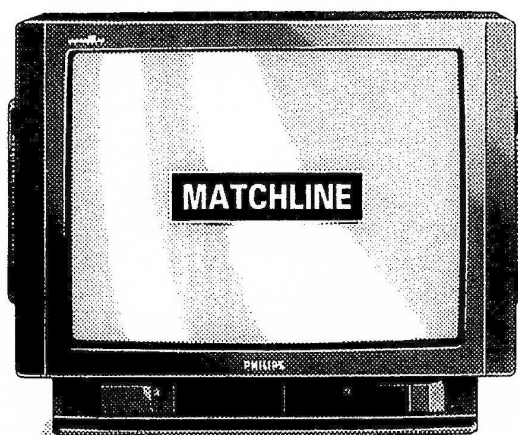
Magneetbanden en vangblokken.

Weegsystemen, zoals weegbruggen, bandwegers en weegsystemen voor shovels

2404 CM	Technisch Handelsbureau Laverman b.v.	
2400 AG	Distributieweg 31	Tel. 0172 47 51 53
	Postbus 250	Fax 0172 47 65 04
	Alphen aan den Rijn	

Wat leest u in deze "Aqua Spiegel"?

Wat komen gaat	6
Aankondiging, 4 november: Voor de bak bij ?????	7
Aankondiging, 18 november	7
Introductie van een nieuw lid	8
Nieuwsflits: Honderden nieuwe zeedieren ontdekt	9
Blindertuin nog 2 weken open	10
Wat was . . . Tropische juweeltjes	12
Uitslag vijverkeuring district ZHN	17
Siervissen maken wereldreis	17

Philips Matchline HiFi-stereo

PHILIPS SPECIAALZAAK

PETRELLI

Prins Hendrikstraat 230 - Alphen aan den Rijn
Telefoon (0172) 49 36 62

CO₂ verzorging van het aquarium

Aqua CO₂ Carbo-Tronic Timer controlled

Geeft een uitbundige groei van alle aquariumplanten

Voorkomt lastige algen groei

Helpt het aquariumwater helder en gezond te houden

Optimaliseert de pH-waarde van het aquariumwater

The experts in aquarium biology

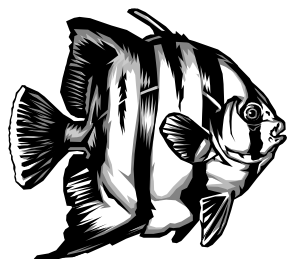
velda

velda BV, The Netherlands www.velda.com info@velda.com

- Voorzien van een elektronische tijdschakeling
- Met een dubbele koolstofschiif geschikt voor het behandelen van aquaria tot 1500 liter

Colofon:

"DE NATUUR IN HUIS"

VERENIGING VOOR ALPHEN AAN DEN RIJN EN OMSTREKEN.

Aangesloten bij de Nederlandse Bond 'AQUA TERRA' (NBAT).

BESTUUR:

Voorzitter: Vacature. (voorzitter@denatuurinhuis.nl)

Secretaris: Vacature. (secretaris@denatuurinhuis.nl)

Penningmeester: **Pieter van Tol**, Morgen 22, 2408 RL, Alphen aan den Rijn
Tel.: 0172-426451, (penningmeester@denatuurinhuis.nl)

2^e Voorzitter: **Henk Kaper**, J. Barneveldstraat 13, 3461 GA, Linschoten
henk.kaper@wanadoo.nl

2^e Secretaris: Vacature.

Bibliothecaris: **Hans Kiers**, Voorweg 56, 2391 AE, Hazerswoude-dorp
(bibliothecaris@denatuurinhuis.nl)

Commissaris: Vacature.

Erelid Henk Hoogendijk

CLUBAVOND: Elke 1e en 3e DINSDAG-avond 20.00 uur in activiteitencentrum "Westerhove", Anna van Burenlaan 147, Alphen a/d Rijn

CONTRIBUTIE: € 46,00 per jaar voor A-leden vanaf 18 jaar,
€ 24,00 per jaar voor leden onder 18 jaar,
€ 19,50 per jaar voor B-leden en
€ 14,50 per jaar voor huisgenootleden, bij vooruitbetaling te voldoen
op bankrekening ABN/AMRO nummer 5691-85734, t.n.v.
Penningmeester "De Natuur In Huis" te Alphen a/d Rijn
Opzegtermijn lidmaatschap: 3 maanden.

Redactie Aqua Spiegel: Koen van Vliet (redactie@denatuurinhuis.nl)

De Savornin Lohmanlaan 5, 3445 VD, Woerden

Internet: <http://www.denatuurinhuis.nl> (webmaster@denatuurinhuis.nl)

E-mail: Zie adressen op de internetpagina of hierboven

Wat komen gaat . . .

De online agenda staat op: <http://bij.denatuurinhuis.nl>

15 januari	Nieuwjaars instuif
5 februari	Vorbereiding aquariumcursus
19 februari	Joop Brokke: Van zee naar bak
4 maart	Vissennamen
18 maart	Aquariumcursus 1 ^e avond
1 april	Aquariumcursus 2 ^e avond
15 april	'Aquarium inzicht' - Dialezing door Leo Brand
6 mei	Aquariumcursus 3 ^e avond
20 mei	Aquariumcursus 4 ^e avond
3 juni	H. Koolwaaij: 'Gezelschapsaquaria in Nederland'
17 juni	
14/15 juni of 12/13 juli	Vijverkeuring distict Zuid-Holland Noord.

Vakantie

2 september	Presentatie districtkeuring Zuid-Holland Noord 2008
16 september	Fred Poeser met 'Kleine juwelen uit Zuid Amerika'
7 oktober	"Ouwe koeien"
21 oktober	Bingo
30/31 oktober	Huiskeuring (donderdag/vrijdag)
4 november	Voor de bak bij?
18 november	Loek vd Klugt: 'Over Riparia, Aqua-terraria en Paludaria'
2 december	Uitslag huiskeuring door Adrie van Holstein
16 december	Jaarvergadering

Aankondiging, 4 november: Voor de bak bij...

Op deze avond gaan wij met zijn allen eens even een kijkje nemen bij ... ja, bij wie eigenlijk. Dat is nog een verrassing, het schema is op dit moment alleen nog bij het bestuur bekend. Wilt u ook eens gastheer zijn, om eens te horen wat men van uw bak vindt, om wat tips en goede raad te scoren, of gewoon voor de gezelligheid ?

Aanmelden bij het bestuur, en u krijgt vast- en zeker een plekje op de lijst.

Om een beetje voorbereid te zijn op het aantal belangstellenden is het gewenst om van te voren even aan iemand van het bestuur door te geven dat u aanwezig zult zijn op deze 'Voor de Bak bij...'

Aankondiging, 18 november

Loek van der Klugt: 'Over Riparia, Aqua-terraria en Paludaria'

Loek van der Klugt is een echte veteraan als het gaat om terrarium en aquarium houden. Hij heeft zijn hart verpaid aan de techniek, maar hij weet ook hoe je een schitterend ingericht paludarium moet neerzetten. Door zijn enorme ervaring kan hij precies uitleggen hoe je bepaalde dingen handig kunt oplossen, en ook wat je beter niet kan proberen. Vertellen over zijn ervaringen doet hij graag en enthousiast in zijn lezingen, waar voor iedereen veel waardevols uit te halen is.

Dinsdag 18 November
Activiteitscentrum "Westerhove"
Anna van Burenlaan 147
2404 GB Alphen aan den Rijn

Introductie van een nieuw lid.

Er is mij als nieuw lid gevraagd, of ik mij wilde voorstellen d.m.v. een klein berichtje. En dat wil ik bij deze dan ook wel doen.

Mijn naam is Hans van der Sluis. Ik ben getrouwd en heb twee dochters, een aanstaande schoonzoon en een hond. Mijn leeftijd is 50 jaar. Ik woon in Alphen a/d Rijn. Ik werk als diervorzorger in de oudste dierentuin van Nederland: Artis. Hier verzorg ik voornamelijk de vogels. Voordat ik in 2001 bij Artis in dienst kwam heb ik 25 jaar in Vogelpark Avifauna gewerkt. Vogels zijn echt mijn passie. Toch houd ik thuis geen vogels, maar ben ik bijna een jaar geleden begonnen met het houden van tropische vissen. Ik ben begonnen met een bakje van 20 liter, om wat ervaring op te doen. En al snel ben ik overgestapt op een 60 liter bak. Mijn voorkeur gaat uit naar een biotoop aquarium, en mijn keuze is gevallen op een Zuid-Amerikaanse biotoop.

In het aquarium zwemmen de volgende soorten : *Hasemanina nana* , *Mikrogeophagus ramirezi*, *Corydoras adolfoi* en *Otocinclus affinis*
Ik ben lid geworden van de vereniging omdat ik graag in contact wilde komen met liefhebbers van tropische vissen om gebruik te kunnen maken van hun ervaringen. Mijn motto is dan ook voorkomen is beter dan genezen.

Ik probeer elke clubavond te bezoeken, en ik heb ook al zeer interessante lezingen gevolgd. De cursus aquarium houden vond ik als leek ook interessant. Mijn einddoel is om naar een mooi aquarium toe te werken, waarmee ik kan meedoen aan de huiskeuring. Ik weet zeker dat mijn lidmaatschap van de vereniging daar bij kan helpen.

Nieuwsflits: Honderden nieuwe zeedieren ontdekt

Uitgegeven: 8 oktober 2008

Australische wetenschappers hebben ten zuiden van het eiland Tasmanië zeker 274 tot dusver onbekende zeedieren aangetroffen.

Het gaat onder meer om vissen, weekdieren en krabachtigen. De vondsten werden gedaan op een diepte van 3000 meter nabij oude vulkanen op de zeebodem.

De vorsers brachten ook tot 500 meter hoge bergen in kaart in gebied dat met de Grand Canyon in de Verenigde Staten werd vergeleken. Een van de onderzoekers zei tegen Australische media dat deze ontdekkingen onderstrepen dat „we meer weten van het oppervlakte van Mars dan van onze oceanen.”

Bron: <http://www.trouw.nl/>
Van: Pieter van Tol

Vlindertuin nog 2 weken open

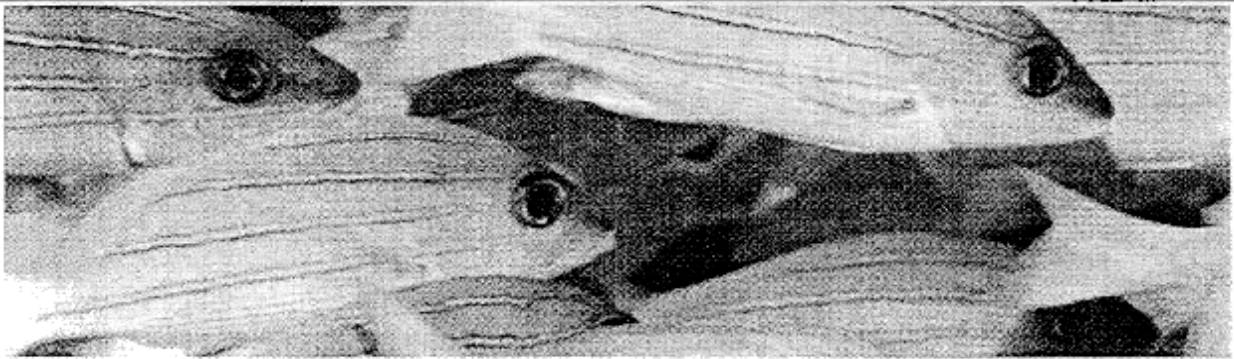

de Vliet' aan de Veursestraatweg in

Bijzondere vlinder in de Vlindertuin "Winders aan Leidschendam. Het derde vlinderseizoen zit er bijna op. De herfstvakantie biedt nog een laatste kans om nog eens of misschien pas voor de eerste keer kennis te maken met de tropische vlindertuin van Jan Kienjet aan de Veursestraatweg in Leidschendam, die in zeer korte tijd een begrip geworden is in Leidschendam, de regio maar ook in heel Nederland. Meer dan 50.000 bezoekers hebben sinds de opening in mei 2006 al meer dan 130 verschillende vlinders waargenomen. Ook dit seizoen is er voor ruim 10.000 euro aan poppen gekocht vanuit kwekerijen uit de hele wereld. Iedere 2 weken komen er meer dan 300 poppen binnen. De eigen kweek van eitjes tot vlinder zorgt voor ongeveer 15% van de aanwezige vlinders. Gemiddeld vliegen er meer dan 1000 vlinders rond. Zondag 2 november (2 extra weekenddagen langer dan eerder aangekondigd) is de laatste bezoekmogelijkheid en dan gaat de winterstop weer in. Daarom is de Vlindertuin op maandag 20 oktober van 10.00-17.00 uur geopend, maandag 27 oktober gesloten, dinsdag t/m zaterdag van 11.00 -17.00 uur, zondag van 12.00 -17.00 uur.

De vlindertuin in Leidschendam, m.i. de moeite waard eens te kijken. Bij zonnig weer vliegen de vlinders intenser.

Tevens: ontdek de geheimen van de diepzee. In het Haagse Museum van 17 oktober tot 31 mei.

2000 m² vijver en aquariumcentrum

Vital Fish is groot geworden met de beste vijvervis. Daar komen nu aquariumvissen bij. Bij ons kunt u dus ook terecht voor uw tropische vissen, zoals de cichlide en discusvis, groepsvissen en, niet te vergeten, de bodemvis. Heeft u nog geen aquarium? Ook dan bent u bij ons aan het juiste adres.

Want naast de standaard aquaria en aquariummeubels, kunnen wij ze ook voor u op maat maken. Voor de aankleding hebben we een ruim assortiment aan waterplanten. En voor de inwendige vis: voer van diverse topmerken. Onze verkopers hebben veel ervaring opgedaan in de aquaristiek en willen hun ervaringen graag met u delen. Kom dus eens langs voor een gedegen advies en verbaas u over de onderwaterwereld van Vital Fish.

Onze openingstijden zijn: ma. 13.00 tot 18.00 uur,
di. t/m do. van 9.00 tot 18.00 uur, vrij. van 9.00 tot 21.00 uur.
za. van 9.00 tot 17.00 uur.

Van begin april tot eind augustus ook zondag open,
van 10.00 tot 16.30 uur

VitalFish

DEN HAM 23^A, 2771 WX BOSKOOP, TEL 0172-211074
FAX 0172-211674, E-mail JOB@VITALFISH.COM
WWW.VITALFISH.COM

Wat was . . . Tropische juweeltjes

Tropische Juweeltjes: de levendbarende tandkarpertjes van het genus Poecilia

16 september 2008

Hierbij een beschrijving van de spreker Fred Poeser zelf.

Om maar met de deur in huis te vallen, de visjes uit Zuid Amerika herbergen de grootste bekende onbekende: de guppy. De guppy is een visje waar van jong en oud, hobbyist en professional, kortom iedereen denkt dat zij het visje kennen. Maar gedurende de vele jaren dat ik het visje houd en bestudeer gaat er geen week (!) voorbij dat er niets iets onverwachts gebeurt. Meestal iets kleins (jongen die eerder worden geboren dan verwacht), soms iets moois (een vergeten guppy in een bak waarvan ik dacht dat hij leeg was gemaakt en maanden later nog een visje in terugvind), en heel soms iets spectaculair. Het laatste gebeurde halverwege jaren negentig, toen er een nieuw visje werd geïntroduceerd in de hobby: de Endler guppy.

ROLECO
Alphen a/d Rijn

PARKET

PARQUETMEESTER®

A. v. Leeuwenhoekweg 11-13
2408 AL Alphen a/d Rijn

Uw specialist in:

<ul style="list-style-type: none">■ <i>Traditionele parketvloeren</i>■ <i>Lamelvloeren</i>■ <i>Massieve vloerdelen</i>	<ul style="list-style-type: none">■ <i>Laminaatvloeren</i>■ <i>Schuren/Lakken/Oliën</i>■ <i>Restauratie en Onderhoud</i>
--	--

0172-43 66 53 **www.parketmeester .nl**

Alphens bloemenwinkel Henk-Jan van Gils is de specialist op het gebied van boeketten. Met alle zorg en volledig afgestemd op uw smaak en wensen maakt Henk-Jan iets bijzonders en zorgt hij voor een warme en persoonlijke sfeer. Van trouwboeket tot rouwboeket, een kleurrijk cadeau voor uzelf of voor een ander, of de aankleding van een (bedrijfs)feest.

De Aarhof 1 | 2406 BT Alphen aan den Rijn | (0172) 49 19 27

De Endler guppy is een visje dat (destijds) gekenmerkt werd door een langgerekte komvormige zwarte vlek die zich uitstrekte vanaf de rugvin naar de anaalvin, het gonopodium bij levendbarenden. Deze nieuwe guppy was een prachtige verschijning. Meest rood gekleurd had het schitterende metallic kleuren met gekleurde zomen aan de staartvin, de zogenaamde zwaardjes. Maar nog afgezien van de schoonheid was er een vraag die mij veel meer bezighield destijds: was het een nieuwe variatie van de guppy, of was het een nieuwe soort guppy?

De guppy staat bekend als *Poecilia reticulata*, een soort die ergens halverwege de negentiende eeuw is beschreven. In die tijd werd hij al overal in het Caribische gebied uitgezet omdat het muggenlarven at, een goede bescherming tegen malaria. Zo was de soort ook geïntroduceerd op Barbados, dat in die tijd een Britse kolonie was. In die dusdanigheid zwom

hij ook rond in de botanische tuin in Londen. Toen er een beschrijving gepubliceerd werd van een visje dat leefde op Barbados, waren de Britten daarom op bekend terrein: er leefde maar één visje op Barbados en dat was de guppy. De nieuwe soort, *Lebistes poecilioides*, was daarom in hun ogen een guppy. De vreemde tegenstrijdigheden in de beschrijving (onvolwassen mannetjes van 3 cm, vrouwtjes met een gonopodium) namen zij daarom maar op de koop toe. Dat de beschrijving in het Italiaans was hielp ook al niet. Toen het visje in 1913 niet meer beschouwd werd als *Poecilia* moest men daarom op zoek naar een nieuwe genusnaam en kwam men uit op *Lebistes*. Vandaar dat de naam *Lebistes reticulatus* een lange tijd stand heeft gehouden. De vreemde tegenstrijdigheden lieten mij niet koud en ik ging zoeken naar een verklaring voor de vreemde beschrijving. Het originele materiaal van *Lebistes poecilioides* is verdwenen en mijn enige aanwijzing was daarom de Italiaanse beschrijving. Met enige moeite kon ik eruit opmaken dat de expeditie van Jamaica afkomstig was en dat de visjes nog steeds leefden op Barbados. Dat verklaarde een hoop! De enige "Poecilia-achtige" (poecilioides!) vis op Jamaica is *Limia melanogaster*, een visje dat onvolwassen mannetjes kan hebben van 3 cm en waar de mannetjes een zwarte vlek op de buik hebben die makkelijk aangezien kan worden voor drachtigheidsvlek ("vrouwtjes met gonopodium"!)). Maar wanneer *Lebistes poecilioides* geen guppy is, kan de guppy geen *Lebistes* worden genoemd. Op zoek dus naar een nieuwe genusnaam en ik kwam uit op *Acanthophaelus*. Maar dan niet als genus naam (nog steeds *Poecilia*), maar als subgenusnaam.

Terug naar de Endler guppy. Was dit een nieuwe soort of niet? Er is slechts één visje ooit beschreven als "anders", namelijk *Girardinus guppii* (vandaar de naam...), maar omdat deze zo makkelijk kruist in het aquarium met *Poecilia reticulata* werd het beschouwd als dezelfde soort. *Girardinus guppii* werd sindsdien beschouwd als synoniem. Zou het mogelijk zijn om na een kleine 150 jaar een nieuwe soort guppy te vinden? Na enkele jaren studie aan de universiteit en een uitstapje naar Venezuela kwamen mijn vrienden en ik tot de conclusie dat het visje

Poecilia wingei

dat wij hadden onderzocht op het Paria Schiereiland van Venezuela een nieuwe soort guppy was. De guppy was niet meer in z'n uppie! Wij, Michael Kempkes, Dr. Isbrücker en ik, hebben het visje *Poecilia wingei* genoemd, naar de Deense geneticus Ojdvind Winge die heel veel werk aan de guppy heeft besteed. In ons artikel vermelden wij dat onze nieuwe soort wel eens de Endler guppy zou kunnen zijn... Dat visje werd gevonden bij Cumaná, enkele honderden kilometers van onze vangplaatsen, in de rioleringskanalen van de stad. Dr. Endler heeft het visje gevonden en beschreef het als "zeldzaam en duidelijk anders dan de guppy. Het leeft in warmer water en is niet te kruisen met de gewone guppy." Dat klinkt niet als onze guppy, maar toch, onze guppy leek wel erg op de guppy waarmee ik in de 90's in aanraking kwam.

Tijdens mijn verdere omzwervingen heb ik vele dooie guppen gezien. De meest opzienbarende guppy lag ik Berlijn, het zijn de originele exemplaren die model hebben gestaan voor de beschrijving van *Poecilia reticulata*. De exemplaren die ik daar zag waren zo verschillend van de guppy die wij allemaal kennen, dat ik meende dat het hier om een andere soort gaat. Wat? Is de guppy dan toch *Girardinus guppii*, is *Poecilia reticulata* een andere soort, en is *Poecilia wingei* de 3e soort? Ik was al een manuscript aan het voorbereiden om *Poecilia guppii* als soort te herbeschrijven toen ik in verschillende museums in Amerika guppy populaties tegenkwam die een tussenvorm waren tussen de twee eerst-beschreven soorten en ik besloot om de twee vormen als ondersoorten te beschouwen: *Poecilia reticulata reticulata* (uit Carácas en omliggende kustgebieden) en *Poecilia reticulata guppii*, uit de Río Orinoco en van Trinidad. *Poecilia wingei* is daarom de 2e soort guppy die

Poecilia reticulata reticulata

beschreven is. En omdat de drie verschillende vormen kunnen voorplanten met elkaar in het aquarium en in de riolen van Cumaná (niet in de natuur waar *Poecilia wingei* is geïsoleerd in zijn oorspronkelijk vanggebied!), is de Endler guppy waarschijnlijk een mengeling van de verschillende visjes. Maar is het dan ook het visje dat Dr. Endler heeft gezien? Ik denk van niet. Niet alleen heeft hij gezegd dat de visjes niet te kruisen zijn en een iets ander leefgebied hebben (tikkeltje warmer), hij heeft ook beweerd dat de visjes als nieuw te beschrijven soort

in het universiteitsmuseum van Michigan liggen. En wie schetst mijn verbazing toen ik daar op bezoek was? Er lag daar een nieuw visje van het subgenus *Micropoecilia* te wachten op een publicatie!

Micropoecilia is een groep visjes die net als de guppy ook klein zijn met mooie kleurtjes, maar ook een paar kenmerkende verschillen hebben. Zo hebben vrouwtjes vaak een schoudervlek (guppy vrouwtjes nooit) en maar 8 anaalvinstralen (guppy vrouwtjes hebben er 9). De mannetjes hebben mooie kleuren, maar deze zijn redelijk stabiel per soort (guppy mannen hebben een verschrikkelijk scala aan keuren, zijn erg variabel). Veder is het van groot belang dat de mannetjes hebben een erg verschillend gonopodium, iets dat met een simpele microscoop is te zien. Gebaseerd op de overeenkomsten zijn zij lange tijd beschouwd als *Lebistes* (dus nauw verwant aan de guppy), maar ik beschouw ze als een aparte groep, *Micropoecilia* dus.

Poecilia wingei

Er zijn vijf soorten bekend.

Poecilia branneri en *P. minima* zijn twee soorten die veel op elkaar lijken en voorkomen in de Amazone delta. *Poecilia parae*, *P. picta* en *P. bifurca* komen voor in de Guianas (Frans ~, Brits ~ en Suriname), de eerste twee in de kustgebieden en de derde meer in het binnenland. De laatste, *Poecilia bifurca*, is een mooi fragiel visje met een bijzonder paringsritueel. Het mannetje neemt het vrouwtje bij de bek en maakt zo een dansje met haar. Dat klinkt heel leuk, totdat een mannetje van bijna 2 cm een vrouwtje van net een halve cm bij de bek neemt en heen en weer sleurt. De wereld van levendbarende visjes is een vreemde wereld! Van de drie Guiana *Micropoecilia*'s komen *Poecilia picta* en *P. bifurca* ook voor in Venezuela, tot en met de delta van de Río Orinoco (waar het Paria schiereiland begint...). *Poecilia picta* komt verder nog voor op Trinidad en toen ik een *picta* dacht tegen te komen ten westen van het Paria Schiereiland, dacht ik te maken te hebben met een verdwaald exemplaar. Maar wat blijkt nu? De nieuwe soort *Micropoecilia* komt voor vanaf het Paria schiereiland tot aan Carácas! Zonder het te weten had ik dus een exemplaar in handen gehad van deze nieuwe soort! En omdat de nieuwe soort ook in Cumaná voorkomt, niet te kruisen is met de guppy en (als de rest van de soorten van *Micropoecilia*) waarschijnlijk wat hogere temperaturen prefereert dan de guppy... hebben

we hier te maken met Endler's livebearer (en blijft de Endler guppy een mengelvorm van *Poecilia reticulata reticulata*, *P. r. guppii* en *P. wingei*).

Fred Poeser

Uitslag vijverkeuring district ZHN

Keurmeester: W.A. Tomey – Data 12 & 13 Juli 2008

Naam Deelnemer	Cat.	Biol.	Totaal	BD
R. van der Houven	D-1	69½	374½	-
Mevr. K. Cantineau-Kock	D-1	71	391	Z
L.K.H. van Egmond	D-1	70	391½	Z
C.J. Kalmijer	D-3	70½	394	G
R. Tiele	D-3	70½	396½	G
B. Laurens	D-3	69½	397½	G
R. Schmidt	D-1	72	402	G

Siervissen maken wereldreis

Verschenen in: LogistiekKrant
 Foto / illustratie: Nee
 Auteur: Martin Althoff
 Publicatiedatum: 19 oktober 2001
 Editie: jaargang 14, nummer 17
 Paginanummer: 10

Aquariumbezitters hebben vaak geen idee welke lange reis hun siervissen hebben moeten afleggen om uiteindelijk gezond en wel in de bak thuis te belanden. Voor de vangst of de kweek, de verzorging en het transport zijn heel wat handelingen en mensen nodig. Van alle verkochte siervissen is 95 procent afkomstig van kweek; de rest is wildvang. Wereldwijd zijn vele honderdduizenden mensen voor hun bestaan afhankelijk van de siervisteelt.

De exotische vis wordt luchtig verpakt

Singapore – Siervisteelt vindt in veel, waaronder ook Nederland, plaats. Elk land van herkomst lijkt zich daarbij op een bepaalde soort te concentreren. Uit Singapore komen vooral de veelgevraagde guppen, plaatjes, zwaarddraggers en mollies. Door de aldaar sterk gestegen kosten wordt nu steeds meer gebruikgemaakt van in Maleisië en Thailand gekweekte vis, die dan via Singapore wordt geëxporteerd. Hong Kong heeft zich vooral een naam verworven met de kweek van discussen en neontetra's.

Belangrijke exportlanden voor wildvang zijn Brazilië, Colombia, Peru en Nigeria. Het vangen gebeurt gewoonlijk met handnetten waarbij zorgvuldig te werk wordt gegaan. Een beschadigde of dode vis levert namelijk geen cent op. De vangst gaat vervolgens naar een opvangbassin. Een plaatselijke opkoper vervoert de dieren naar een verzamelstation waar de volgende tussenhandelaar ze overneemt. Het transport gaat in kunststof bakken die regelmatig van vers water worden voorzien. Iedere schakel in deze keten is gebaat bij een gezonde vis. De exporteur houdt de vissen voor kortere of langere tijd in grote bassins of aquaria en maakt ze gereed voor transport naar Europa, Amerika of Azië. De vissen worden transportklaar gemaakt door ze minimaal twee dagen te laten vasten.

Siervissen worden volgens de regels van de IATA (internationale vereniging van luchttransportbedrijven) verpakt. De controle daarop is heel scherp en aan de juiste verpakking en correcte behandeling van de dozen wordt veel aandacht besteed. Nederland voert op grond van gegevens van de Rijksdienst voor de keuring van Vee en Vlees (RVV) jaarlijks gemiddeld 1350 zendingen met siervissen in. Deze zijn afkomstig uit 41 verschillende landen met Singapore als belangrijkste leverancier.

Op basis van de gemiddelde verpakkingsdichtheid per zending is de schatting dat er jaarlijks minstens 14 miljoen siervissen worden geïmporteerd. Daarvan zijn ten minste 2,5 miljoen vissen rechtstreeks uit het wild gevangen, waaronder 400.000 zoutwatersiervissen. Bij zeven procent vizendingen vindt de RVV problemen: onder andere ondeugdelijke verpakkingen en problemen tijdens het transport van de zendingen. Driekwart van de verpakkingsproblemen heeft een negatief effect op het welzijn van de verpakte vissen. Voorheen werden de internationale transporten uitgevoerd door een dertigtal luchtvaartmaatschappijen, maar mede naar aanleiding van recente negatieve voorvallen met o.a. 'de versnipperde' eekhoorntjes in januari 2000 is daar paal en perk aan gesteld. Alleen KLM beschikt momenteel op de nationale luchthaven over goedgekeurde keuringsfaciliteiten waar de luchthavendouane het transport van levende have controleert.

Siervissen worden door de exporteur doorgaans verpakt in met water gevulde en gesealde plastic zakken en opgevuld met zuivere zuurstof om de levende have tijdens het transport in leven te houden. Om temperatuurschommelingen en schokken tijdens het transport zoveel mogelijk te beperken, worden de plastic zakken in stapelbare isolerende tempex boxen en in dozen geplaatst, die op hun beurt in de vliegtuigcontainers met bestemming Schiphol komen. Gemiddeld vijf maal per week gaat er op deze wijze een zending siervis naar onder andere Ruijsbroek siervisgroothandel in Maassluis.

Import en eigen kweek

Maassluis – De ingevlogen siervissen worden bij Ruijsbroek siervisgroothandel in Maassluis afgeleverd, waarna ze na een controle op watertemperatuur en visconditie op soort worden overgezet in de voorraad-aquaria van deze groothandel. Volgens directeur-eigenaar Jack Ruijsbroek verpakken en verzenden zijn vaste leveranciers uitzonderlijk goed. “Hooguit één procent van mijn import is dood”, verklaart hij. “De siervishandel is volledig geënt op wederzijds vertrouwen en overleg. Beschadigde zendingen zijn doorgaans volledig voor rekening van de afnemer. Het is in het lange vervoerstraject doorgaans ook bijzonder moeilijk aantoonbaar waar het fout is gegaan. Een transportverzekering is binnen deze branche niet gebruikelijk en schadeposten worden binnen een redelijke marge geaccepteerd.”

“Tweemaal per jaar ga ik op bezoek bij mijn vaste leveranciers in Azië of Amerika, of ik spreek hen op de jaarlijkse wereldbeurzen ‘Aquarama’ in Singapore, of op ‘Interzoo’ in Neurenberg. Om de uitval nog verder te beperken, hebben we het dan steevast over de kwaliteit van de aanlevering van de vissen. Het is in de pioniersfase (de vijftiger jaren) wel eens voorgekomen dat een zending van een nieuwe leverancier meer dood dan levend aankwam. Dan heb je intensief wederzijds overleg over de mogelijke oorzaak en verbeteringen. Daarna geef je hem in ieder geval nog een kans, maar dan moet het goed zijn, want het is al met al een flinke schadepost.”

Nederland telt pakweg zeven siervisgroothandels met eigen kweekfaciliteiten en een dertiental groothandels die naast vis met name gespecialiseerd zijn in aquariumbenodigdheden, zoals filters, pompen en verwarmingen. Naast import van moeilijk kweekbare en/of zeldzame siervissen beschikt Ruijsbroek als een van de weinige groothandels over eigen kweekfaciliteiten. Ruijsbroek heeft daarvoor bijna 3000 aquaria met de gemiddelde afmetingen van 60x40x40 cm, waar bij elkaar honderdduizenden siervissen worden opgekweekt voor verkoop en levering aan zo’n 300 dierspecialzaken in Nederland. Buiten de landsgrenzen wordt er door deze groothandel ook geleverd binnen Europa. “De exportactiviteiten heb ik de laatste tijd op een lager pitje gezet. Met name de monopolypositie van de KLM voor het

transport en de keuringen - sinds het voorval in januari 2000 - geeft de nodige problemen”, verklaart Jack Ruijsbroek. “Ik voel momenteel niet meer zo die behoefte aan expansie en concentreer me nu het meest op de kweek en levering van siervissen en planten binnen de Benelux. Samen met mijn 20 personeelsleden heb ik daar de handen vol aan.”

Een siervisgroothandel met eigen kweek heeft een sterk dynamische voorraad. Doorlopend worden vissen geboren en uitgeleverd aan de dierenspecialisten. Die gigantische aantallen jonge vissen moeten eerst nog groeien, voordat ze het gewenste formaat voor verkoop hebben bereikt en de kweek is seizoensafhankelijk en van soort tot soort sterk verschillend. Tussentijds gaan er tengevolge van ziekte ook vissen dood. Al die variabelen leiden ertoe dat het voorraadbeheer zich bijzonder moeilijk laat automatiseren. De meeste bestellingen van dierenspecialisten gaan gewoon nog per fax en telefoon.

“Ik ken ook geen voorraadbeheerssysteem dat specifiek voor onze branche is gemaakt. We hebben hier wel eens geëxperimenteerd met een softwarepakket voor het midden- en kleinbedrijf ‘Account View’, maar al die variabelen maken dat je zo veel tijd kwijt bent met het invoeren van gegevens, dat je aan je normale werk niet meer toekomt. Voorraadbepaling op stuksniveau heeft voor ons ook geen enkele zin. We werken hier op basis van de grote getallen. Eens per week maken we een ronde langs de bakken en bepalen we de voorraad simpelweg door te schouwen, hoeveel vis er per soort nog in een kweekbak aanwezig is. Daarbij hanteren we basic begrippen als half- en kwartvol. Het enige wat hier wel volledig is geautomatiseerd, is de verlichting, verwarming en waterversing van de kweekbakken. Hoewel we ook voerautomaten hebben, voeren we bij voorkeur toch handmatig. Dan zie je direct hoe de conditie van de vis is.”

Orderpicken is in de context een ietwat vreemd klinkende activiteit voor een siervisgroothandel, maar het met netjes uit de bakken scheppen van de bestelde vissen, kan toch als zodanig worden aangemerkt. De meest gevraagde vis, is nog steeds de rood en blauw getinte neon- en kardinaaltetra. Parallel aan de huidige vijvertrend, die volgens Jack Ruijsbroek inmiddels weer een beetje afzwakt, is de koi-karper ook populair. Ruijsbroek beschikt over een drietal eigen bestelbussen, waarmee zij de dierenspecialisten volgens bestelling minimaal eens per twee weken beleveren. In de grote steden eenmaal per week. Volgens een vastgesteld routepatroon worden de bestellingen bij hun klanten afgeleverd. De bussen zijn daartoe geïsoleerd en uitgerust met een aanvullend verwarmingssysteem. Sterke temperatuurschommelingen zijn namelijk

funest voor de siervissen. De gebruikte verpakkingmethode is vergelijkbaar met die voor het luchtvervoer wordt gebruikt.

Imitatie biotoop

Doetinchem – De firma Sachtleven is een van de dierenspecialisten waar Ruijsbroek zijn siervissen en planten aan levert. Vanaf hier beginnen de siervissen aan hun laatste reis, om een van de tienduizenden Nederlandse aquaria te bevolken. Vanaf de verre tropische rivier of kweekvijver ergens in Azië tot aan de 'imitatie biotoop' thuis hebben zij na een lange reis, omgeven door veel zorg, eindelijk hun rust gevonden. Daar zullen zij de eigenaar met hun prachtige vormen en kleuren, mits goed verzorgd, nog jaren kunnen bekoren.

**Met het oog
op een sieraad
van een horloge**

EP
PEQUIGNET

Tuijn
juwelier
diamantaar

A l s u v o o r S t i j l k i e s t
Hooftstraat 21, 2406 GD Alphen aan den Rijn
Dealer van o.a. cK, Esprit, Maurice Lacroix, Lapponia,
LeChic, Pequignet, Xen

keurodak

Bitumineus Dakdekkersbedrijf

★ **reparatie + onderhoud van
alle soorten
dakbedekkingen**

★ **gespecialiseerd in
renovatie en isolatie
van bestaande daken
en nieuwbouw**

**Kalkovenweg 58
2401 LK Alphen a/d Rijn
Telefoon (0172) 43 83 32 / 43 21 42
Telefax (0172) 43 95 07**

650 m² aquarium- en vijverplezier

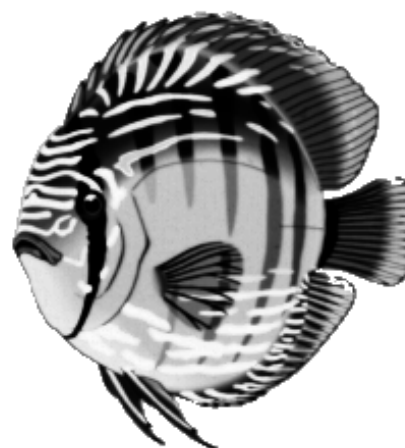
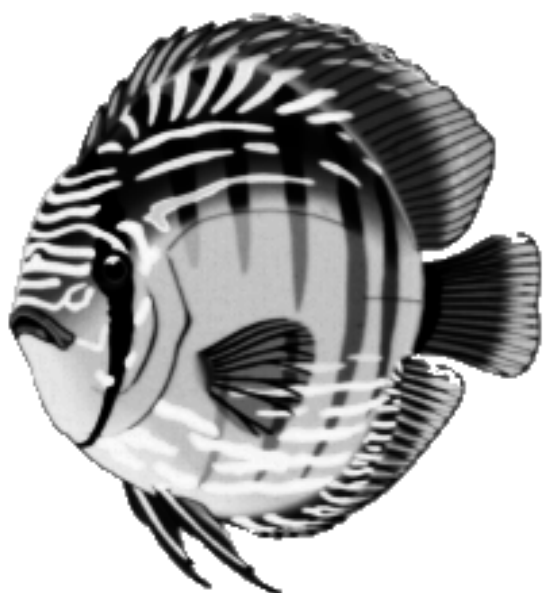
Verloop Aquariumspeciaalzaak biedt u een uitgebreid product-assortiment voor uw zoet- of zeewateraquarium. Wij zijn gevestigd in een groot en modern bedrijfspand in Hazerswoude.

Onze vijverafdeling is inmiddels naar een deur verder verhuisd. De ruime hal, gelegen op nummer 23 is een uitstekende locatie waar u alles kunt vinden voor uw vijver.

Neem eens een kijkje in een van onze winkels. De koffie staat voor u klaar en het is uw bezoek meer dan waard. Voor de kinderen is er een leuke speelhoek ingericht.

VERLOOP
aquariumspeciaalzaak

Engelandlaan 23-25
2391 PM Hazerswoude-Dorp
Int. Trade Center Boskoop
Telefoon: 0172-215569
Internet: www.aqua-verloop.nl

D R U K W E R K

Aan de heer/mevrouw:

U W H U I S D I E R E N S P E C I A A L Z A A K

Wij staan voor goed advies en zijn het best gesorteerd in o.a. aquarium artikelen.

Wij verkopen, tegen de scherpste prijzen, alle modellen van JUWEL met en zonder meubel, tevens zijn we ruim gesorteerd in andere merken.

Bij ons kunt u ook terecht voor alle SERA producten.

* SERA bij ons blijvend in prijs verlaagd *

Voor gezonde en actieve vissen.

Wij bouwen ook een aquarium op maat met mooi bijpassend meubel.

Onze locatie aan het Thorbeckeplein is zeer goed bereikbaar, wij hebben een bezorg service voor de regio. In Alphen a/d Rijn bovendien gratis bij besteding boven de 20,- euro

Kom eens een kijkje nemen in onze virtuele winkel

www.buitencentrum.nl

U W A Q U A R I U M S P E C I A A L Z A A K

Huisdierenspeciaalzaak "BUITENCENTRUM"

Hoofdstraat 31, 2406 GD Alphen aan den Rijn. Tel.: 0172-491260

Fax: 0172-498383. E-mail: buitencentrum@discus.nl